

GroenBlauweAlliantie Schiedam

Discussiestuk

Doel

Met deze notitie beoogt GBAS in gesprek te komen met de gemeente (politiek en ambtenaren) rondom drie thema's. Wij hopen dat op basis van (lokale) kennis van de partners binnen GBAS deze thema's gezamenlijk worden uitgewerkt en (afzonderlijk) kunnen worden besproken met de gemeente Schiedam.

1. Beheer Bosplantsoen

De Boswet is per 1 januari 2017 opgegaan in de Wet natuurbescherming, die inmiddels is geïntegreerd in de **Omgevingswet (sinds 1 januari 2024)**. Sinds 2017 vallen bosplantsoenen binnen de bebouwde kom niet meer onder de specifieke regelgeving voor houtopstanden buiten de bebouwde kom. Dit betekent dat deze groenstructuren op dezelfde wijze beheerd moeten worden als de overige bomen in de stad.

Concreet houdt dit in dat bomen periodiek door een deskundige beoordeeld moeten worden op veiligheid en vitaliteit om te voldoen aan de gemeentelijke zorgplicht en aansprakelijkheid.

Onze waarnemingen in Schiedam

- De gewijzigde status van bosplantsoenen binnen de bebouwde kom lijkt nog niet volledig te zijn door vertaald in het reguliere beheer.
- Het huidige onderhoud van de bosplantsoenen is kwetsbaar en oogt herhaaldelijk matig.
- Er ontbreekt volgens ons een actueel, integraal onderhouds- en omvormingsplan.
- Een concrete aanpak om eventueel achterstallig onderhoud in te lopen is er voorzover ons bekend niet.
- De ecologische waarde en biodiversiteit in deze plantsoenen is momenteel naar onze mening onvoldoende.

Naar een omvormingsplan

Een toekomstbestendig omvormingsplan zou moeten inzetten op een gelaagde, natuurlijke opbouw (kruidlaag, struiklaag en boomlaag). Dit verhoogt de ecologische waarde aanzienlijk en resulteert op termijn in een onderhoudsvriendelijke groenstructuur.

Inspirerende voorbeelden elders:

- **Amsterdam:** Werkt met langetermijnbeheerplannen (2026–2033) voor 6 miljoen m² bosplantsoen, waarbij de focus ligt op biodiversiteit, veiligheid en actieve participatie van bewoners (bijlage 1)

- **Delft:** Beheert 99 hectare bosplantsoen via een cyclus van groot onderhoud (eens per 6 jaar), gericht op lichtinval, soortenrijkdom en sociale veiligheid, strikt uitgevoerd volgens de ecologische gedragscode (bijlage 2)

Wat is de reactie van de gemeente op onze waarnemingen?

Welk bijdrage wil/kan iedere partner binnen de GBAS, gemeente en IRADO leveren?

2. Biodiversiteit in Parken en Natuurgebieden

Het coalitieakkoord van de gemeente Schiedam spreekt duidelijke ambities uit over het vergroten van de biodiversiteit en de versterking van de lokale natuur. Anno 2026 is het cruciaal dat deze ambities worden vertaald naar een concreet, integraal plan.

Biodiversiteit is ook in de stedelijke omgeving van essentieel belang: van wilde bijen die zorgen voor bestuiving, tot waterplanten die het water filteren en natuurlijke vijanden die plagen reguleren. Een doelgericht plan zorgt voor ecologische veerkracht en gezonde leefplekken voor diverse plant- en diersoorten. Daarnaast biedt het kansen om de kwaliteit van de openbare ruimte te verhogen en bewoners actief te betrekken bij het groenbeheer.

Onze waarnemingen in Schiedam

- Er ontbreekt volgens ons momenteel een overkoepelend en concreet beleidsplan om de biodiversiteit in parken en natuurgebieden stapsgewijs te vergroten.
- In de praktijk ontbreekt het volgens ons aan specifieke instructies, protocollen en ecologische begeleiding voor uitvoerders zoals Irado en externe aannemers, waardoor kansen voor biodiversiteitsherstel worden gemist.

Inspirerend voorbeeld: Amsterdam

De gemeente Amsterdam werkt met het *Plan Biodiversiteit Parken en Natuurgebieden* (bijlage 3). Dit plan bevat een menukaart aan concrete beheermaatregelen waarmee per locatie specifiek kan worden gestuurd op ecologische structuur en soortenrijkdom. Dit biedt een uitstekend framework dat ook voor Schiedam als blauwdruk kan dienen.

Wat is de reactie van de gemeente op onze waarnemingen?

Welk bijdrage wil/kan iedere partner binnen de GBAS, de gemeente en IRADO leveren?

3. Van Klepelen naar Ecologisch Maaien en Afruimen

De wetgeving en richtlijnen rondom berm- en groenbeheer zijn sterk in beweging. Het uitgangspunt voor het gebruik van een klepelmaaier in de *Gedragscode Soortenbescherming voor Gemeenten* is in principe **'Nee, tenzij'**. Vanwege de grote, vaak negatieve impact op de biodiversiteit (insecten en microfauna), stelt de gedragscode strenge randvoorwaarden. Klepelen is onder vrijstelling alleen nog toegestaan voor specifieke veiligheidssituaties, zoals:

- Zichthoeken en de eerste 1,5 meter langs openbare wegen.
- Het waarborgen van de veiligheid op onderhoudspaden en steile (dijk)taluds.

Wanneer er geklepeld of gemaaid wordt, gelden er strikte ecologische voorwaarden:

- **Maai-zuigcombinaties** (met directe afvoer van het maaisel) zijn het uitgangspunt om verrijking van de grond tegen te gaan.
- Inzet van een klepelmaaier moet ecologisch onderbouwd zijn in een **Ecologisch Werkprotocol**.

- Er geldt een minimale maaihoogte van **10 cm**, een maximale werksnelheid van **5 km/u** en de machine moet technisch zijn uitgerust om schade aan de fauna te minimaliseren (bijv. met Y-klepels).

Onze waarnemingen in Schiedam

- Hoewel uitvoerder Irado is gestart met aangepaste beheermaatregelen, schiet de ecologische begeleiding en monitoring in de praktijk nog tekort.
- Er ligt volgens ons nog geen strategisch plan klaar om deze veranderde beheermaatregelen om te zetten in ecologische en landschappelijke meerwaarde voor de stad.
- De inwoners van Schiedam zijn naar onze mening onvoldoende meegenomen of geïnformeerd over de achtergrond en het belang van deze nieuwe manier van maaien, wat kan leiden tot onbegrip over het straatbeeld.

Wat is de reactie van de gemeente op onze waarnemingen?

Welk bijdrage wil/kan iedere partner binnen de GBAS, de gemeente en IRADO leveren?

Conclusie

Deze drie thema's — het beheer van bosplantsoenen, het gericht versterken van de biodiversiteit en de transitie naar ecologisch maaibeheer — vormen de sleutel tot een toekomstbestendig, groen Schiedam. Wij hopen dat deze notitie aanzet tot een gemeenschappelijk beeld en een constructieve, gezamenlijke aanpak (GBAS, gemeente en IRADO).

Radboud Sinnecker
Jan Willem van der Marel

Bijlage 1 Voorbeeld Amsterdam

Amsterdam werkt aan nieuwe beheerplannen voor alle bosplantsoenen — de groene stroken met bomen en struiken in wijken, langs wegen en in parken. Het gaat om circa 6 miljoen m² (ongeveer 600 hectare, vergelijkbaar met 1.200 voetbalvelden), goed voor 17% van het gemeentelijke groen naast de ongeveer 300.000 losse bomen. Doel is het groen gezonder, gevarieerder en veiliger te maken: er komen meer soorten struiken en bloembollen, takkenrillen worden aangelegd, zwerfafval wordt opgeruimd en gevaarlijke bomen verwijderd.

De plannen leggen nadruk op biodiversiteit en robuustheid; soms is kaalslag nodig om andere bomen ruimte te geven. Vanaf 2026 mag de gemeente bomen kappen binnen de kaders van deze beheerplannen zonder een aparte kapvergunning, maar altijd volgens de vastgestelde regels. Bewoners worden uitgenodigd mee te denken: thema's als minder afval, veiligheid of meer aandacht voor planten en dieren kunnen ingebracht worden, en wie wil kan helpen bij onderhoud.

Reacties worden gebundeld, met experts besproken en verwerkt in een verslag; stadsdeelbesturen stellen de plannen vast voor de periode 2026–2033. In elk stadsdeel worden bijeenkomsten georganiseerd waar inwoners hun mening kunnen geven.

Vind meer informatie via de link: [Denk mee over bosplantsoenen | Gemeente Amsterdam](#)

Bijlage 2 Groenbeheer door de gemeente Delft

De gemeente Delft beheert 99 hectare bosplantsoen (ongeveer 140 voetbalvelden). Een bosplantsoen is een groenstrook met een natuurlijk en bosachtig karakter. Er groeien verschillende bomen, struiken en kruiden.

Onderhoud

Om het bosplantsoen gezond te houden, doen we eens per 6 jaar groot onderhoud. Dit gebeurt in de wintermaanden (november tot en met maart). Het bedrijf Andeweg voert dit werk uit in opdracht van de gemeente. Voor het onderhouden of uitdunnen van een bosplantsoen is geen kapvergunning nodig.

Waarom onderhoud belangrijk is

Groot onderhoud aan bosplantsoen zorgt voor:

- Meer licht voor kruiden en lage struiken
- Meer verschillende plant- en diersoorten
- Meer kansen voor jonge bomen
- Meer ruimte voor insecten, vogels en kleine dieren
- Betere verkeersveiligheid en sociale veiligheid

Snel weer groen

Na het snoeien of dunnen lijkt het bosplantsoen soms kaal. Maar snoeien zorgt juist voor nieuwe groei en bloei. In de lente komt het groen snel weer terug.

Zorgvuldig werk

We werken stapsgewijs in verschillende wijken. Zo blijven er overal genoeg rust- en verblijfplaatsen voor dieren. Voor het onderhoud begint, doen we altijd een flora- en faunacheck. Ook volgen we de Omgevingswet en de gedragscode soortenbescherming voor gemeenten.

Bijlage 3 Biodiversiteit in Amsterdam

Plan Biodiversiteit 2025-2030

Parken en natuurgebieden

Klik op de afbeelding voor een koppeling naar het 141-pagina's tellende plan.

GroenBlauweAlliantie Schiedam

<https://burgerkennisnetwerk-schiedam.nl/index.php/groenblauwealliantie-schiedam/>